

**KAUNO „SANTAROS“ GIMNAZIJOS
PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS**

**I. ŠVIETIMO PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO TVARKĄ REGLAMENTUOJANTYS
TEISĖS AKTAI**

Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas (LR Švietimo įstatymo pakeitimo įstatymas 2011 m. kovo 17 d. Nr. XI-1281).

Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo Nr. X-1238 pakeitimo įstatymas (2016 m. birželio 29 d. Nr. XII-2535) .

Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašas (2011-07-08, Nr. V-1228, pakeitimas 2017 m. rugpjūčio 30 d. Nr. V-657)

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašas (Švietimo ir mokslo ministro 2016 m. lapkričio 2 d. įsakymas Nr. V-950) .

Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašas (Švietimo ir mokslo ministro 2017 m. rugpjūčio 30 d. įsakymas Nr. V-663)

II. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašas (toliau - Aprašas) nustato pagalbos mokiniams teikimo tikslus, uždavinius, principus, formas, rūšis, gavėjus, teikėjus bei pagalbos organizavimą.

2. Pagalba mokiniui- tai gimnazijos darbuotojų (pagalbos mokiniui specialistų, sveikatos priežiūros specialisto, klasės auklėtojų, mokytojų ir gimnazijos vadovų) veikla, susijusi su mokinių socialinių, pedagoginių, psichologinių poreikių tenkinimu, leidžianti didinti ugdymo(-si) veiksmingumą.

3. Pagalbos tikslas - padėti įgyvendinti mokinių teisę į mokslą, užtikrinti veiksmingą mokinių ugdymąsi gimnazijoje, sudaryti prielaidas pozityviai socializacijai ir pilietinei brandai bei mokinių saugumui gimnazijoje.

III. PAGRINDINIAI PRINCIPAI IR UŽDAVINIAI

4. Principai:

- 4.1. Decentralizacija–šėimos ir kitų institucijų dalyvavimas.
- 4.2. Lygios galimybės - kiekvienam mokiniui laiduojamas Pagalbos prieinamumas.
- 4.3. Visuotinumasis - pagalba teikiama visiems mokyklos mokiniams, kuriems jos reikia.
- 4.4. Kompleksiškumas - pagalba teikiama pagal poreikį kartu su kitomis švietimo sistemos pagalbos mokiniui teikimo formomis (informacine, psichologine, specialiąja pedagogine ir specialiąja pagalba, sveikatos prevencija mokykloje ir kt.).
- 4.5. Veiksmingumas - remiamasi profesionalia vadyba, tinkamais ir laiku priimtais sprendimais.
- 4.6. Individualumas - pagalba teikiama atsižvelgiant į konkretaus mokinio problemas.

5. Uždaviniai :

- 5.1. Užtikrinti mokinių saugumą gimnazijoje.
- 5.2. Šalinti pamokų nelankymo priežastis.
- 5.3. Kartu su tėvais (globėjais) padėti vaikui pasirinkti ugdymo(-si) programą bei pasirengimo profesijai įstaigą pagal gabumus ir poreikius.
- 5.4. Sudaryti sąlygas kiekvieno mokinio (gabių, spec. poreikių ir kitiems) ugdymui(-si).
- 5.5. Padėti mokiniams adaptuotis gimnazijoje.
- 5.6. Teikti reikalingą psichologinę, socialinę, pedagoginę pagalbą.

IV. PEDAGOGINĖS IR PSICHOLOGINĖS PAGALBOS TEIKIMO STRUKTŪRA

6. Gimnazijoje - 5 lygmenų pedagoginės socialinės ir psichologinės pagalbos teikimo mokiniui struktūra.

Pirmasis lygmuo. Klasių auklėtojai ir dalykų mokytojų teikiama pagalba

7. Klasių auklėtojai teikia pirminę specialiąją pedagoginę ir psichologinę pagalbą auklėtiniui arčiausiai jo esančioje aplinkoje.

- 7.1. Kartą per pusmetį organizuoja individualius pokalbius su mokiniu:
  - 7.1.1. rūpinasi mokinių asmenybės ir socialine branda, ugdymu(si);
  - 7.1.2. domisi mokinių poreikiais, polinkiais, interesais, gabumais;
  - 7.1.3. domisi mokinių sveikata, saugumu, puoselėja sveiką gyvenseną;
  - 7.1.4. padeda mokiniams formuoti vertybines nuostatas;
- 7.2. Kartą per mėnesį teikia tėvams (globėjams, rūpintojams) informaciją apie vaiko elgesį, ugdymosi rezultatus, stebi lankomumą;
- 7.3. Suteikia auklėtiniui reikiamą pagalbą, jei vaikas patyrė smurtą, prievartą;
- 7.4. Susipažinęs su situacija, nukreipia mokinį pas specialistus;
- 7.5. Buria klasėje dirbančius mokytojus ir kitus specialistus klasės mokinių ugdymui.
- 7.6. Organizuoja signalinių pusmečių aptarimą;
- 7.7. Inicijuoja pagalbos grupes mokiniams, kuriems išeina neigiami arba vienas pažymys žemesnis už kitus signaliniame pusmetyje.

8. Dalykų mokytojai teikia dalykinę pagalbą ir informuoja klasės auklėtoją, tėvus ir/ar socialinį pedagogą dėl iškilusių sunkumų (mokymosi, elgesio, bendravimo) dirbant su klase.

- 8.1. Fiksuoja pasiekimus, lankomumą ir asmeninę pažangą. Iškilus problemoms aiškinasi su mokiniu, jo tėvais (globėjais) individualiai. Situacijai nesikeičiant, kreipiasi pagalbos į klasės auklėtoją, vėliau į gimnazijos specialistus.
- 8.2. Specialiųjų poreikių mokinių ugdymui pritaiko dalykų bendrąsias programas, atsižvelgdami į mokinio gebėjimus ir galias bei komisijos rekomendacijas.
- 8.3. Vaiko gerovės komisijai pateikia išsamią informaciją apie specialiųjų ugdymo(si) poreikių mokinių pasiekimus;
- 8.4. Mažiausiai vieną kartą per pusmetį metodinės grupės dalijasi patirtimi dėl specialiųjų mokymo būdų mokiniams pritaikymo ir programų keitimo.
- 8.5. Teikia mokiniams individualias ar grupines konsultacijas:
  - 8.5.1. grupines konsultacijas teikiamos pagal konsultacinių valandų grafiką, patvirtintą direktorės įsakymu;
  - 8.5.2. individualios konsultacijos vienkartinio pobūdžio gali būti teikiamos pagal individualų susitarimą su mokiniu, mokiniui paprašius.

9. Dalykinė mokytojo pagalba apima dalyko konsultacijas.

10. Dalyko konsultacijų skyrimo tvarka:

- 10.1. Pirminę konsultaciją teikia dalyko mokytojas;
- 10.2. Dalyko mokytojas, nustatęs, kad mokiniui reikalingos ilgalaikės konsultacijos, el.dienyne informuoja apie tai mokinio tėvus (globėjus) ir konsultaciją organizuojantį mokytoją;
- 10.3. Dalyko mokytojas, klasės auklėtojas, pagalbos mokiniui specialistas rekomenduoja mokiniui dalyko pagalbą:
  - 10.3.1. kai mokinys nelankė mokyklos dėl pateisinamų priežasčių;
  - 10.3.2. kai mokinys iš mokomojo dalyko atsiskaitomojo darbo gauna nepatenkinamą pažymį;
  - 10.3.3. kai dalyko turi tik vieną pažymį, o kiti mokiniai tuo metu turi daugiau pažymių;
  - 10.3.4. baigiantis pusmečiui, mokinio signalinėse suvestinėse vienas pažymys žemesnis už kitus;
  - 10.3.5. kai ruošiasi konkursams ar olimpiadoms;
  - 10.3.6. kai rengia ilgalaikį projektinį darbą,
  - 10.3.7. kai mokosi pagal nuodugnaus mokymosi programą.
- 10.4. Mokinys gali savarankiškai lankyti konsultacijas pagal savo poreikius.
- 10.5. Konsultacijas teikiantis mokytojas konsultacijas fiksuojama konsultacijų lape.

Antras lygmuo. Gimnazijos specialistų teikiama pagalba.

11. Psichologinės pagalbos paskirtis - mokinio asmenybės ir ugdymosi problemų įvertinimas ir sprendimas, bendradarbiaujant su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir mokytojais, juos konsultuojant, gabių mokinių įvertinimas, mokinių ir jų tėvų konsultavimas profesijos pasirinkimo klausimais. Psichologinė pagalba teikiama, kai mokinys į psichologą kreipiasi savarankiškai, prašo mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai), mokytojai (gavę tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimą), prašo Vaiko teisių apsaugos tarnyba, jeigu tėvai nesirūpina vaiku;

12. Socialinės pedagoginės pagalbos paskirtis - padedant mokiniui įgyvendinti jo teisę į mokslą, užtikrinti jo saugumą gimnazijoje: šalinti priežastis, dėl kurių vaikas negali lankyti gimnazijos ar vengia tai daryti, padėti mokiniui adaptuotis gimnazijoje, teikti reikalingas socialines pedagogines paslaugas, formuoti socialinius įgūdžius. Socialinis pedagogas koordinuoja socialinę pedagoginę pagalbą gimnazijoje ir pats ją teikia, kai neužtenka klasės auklėtojo ar mokytojo kompetencijos;

13. Specialiosios pedagoginės (logopedo, specialiojo pedagogo) pagalbos gimnazijoje paskirtis – didinti mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymosi veiksmingumą. Veiklos kryptys: mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimas, pagalbos įsisavinant nesuprastą mokomąją medžiagą teikimas, sutrikusių funkcijų lavinimas, kalbėjimo ir kalbos sutrikimų šalinimas. Specialioji pedagoginė pagalba teikiama negalių, sutrikimų ar mokymosi sunkumų turintiems mokiniams;

14. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistės gimnazijoje paskirtis - konsultacijų bei informacinės mokytojams, mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams) teikimas, sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo klausimais.

Trečias lygmuo. Pavaduotojo ugdymui teikiama pagalba.

15. Pavaduotojas ugdymui nustato, kokia pagalba mokiniui reikalinga, tikslinga, atlieka preventicinį darbą:

- 15.1. surenka informaciją iš auklėtojų, mokytojų, specialistų;
- 15.2. sprendžia kokia pagalba mokiniui tinkamiausia, surenka komandą;
- 15.3. numato pagalbos priemones, skiria atsakingą asmenį;
- 15.4. atlieka pagalbos priemonių efektyvumo vertinimą.

Ketvirtas lygmuo. Vaiko gerovės komisijos teikiama pagalba.

16. Vaiko gerovės komisija analizuoja vaikų ugdymosi poreikius, problemas ir jų priežastis, nustato švietimo pagalbos priemonių prioritetus, kryptis, teikimo formą; rūpinasi, kad kuo anksčiau būtų aptinkami pavojai, susiję su vaikų saugumu mokykloje, saugios ugdymosi aplinkos mokykloje kūrimu, vaikų atskirties mažinimu mokykloje; nagrinėja mokinių nenoro lankyti mokyklą, mokyklos nelankymo, baimių eiti į mokyklą, nesėkmingo mokymosi priežastis. Komisijos ar darbo grupės, atlikusi kompleksinį pedagoginį ir psichologinį tyrimą ir vertinimą, teikia rekomendacijas dėl tolesnio ugdymo, konsultacinę pagalbą mokytojams, mokiniui, šeimai;

17. Vaiko gerovės komisija įvertina vaikų specialiuosius ugdymo poreikius, teikia rekomendacijas su vaiku dirbančiam pedagogui bei tėvams (globėjams, rūpintojams), tiria, kaupia duomenis, analizuoja situaciją, dirba konsultacinį darbą.

Penktas lygmuo. Darbas tarybose.

18. Šiame lygmenyje veikia administracija, mokytojų ir mokyklos tarybos;

18.1. Administracija - analizuoja mokinių ugdymo, mokyklos veiklos klausimus, gabiųjų ir specialiųjų poreikių mokinių ugdymo klausimus. Direkcijos posėdžiuose išimties tvarka svarstomi ypatingi prevenciniai atvejai, bendradarbiaujama su teisėsaugos, teisėtvarkos institucijomis, pedagogine psichologine tarnyba, tėvais;

18.2. Mokytojų taryba - analizuoja ir vertina mokinių ugdymosi rezultatus ir daromą pažangą, svarsto darbo su nemotyvuotais ir nepažangiais mokiniais problemas, rūpinasi gabiųjų mokinių ugdymu;

18.3. Mokyklos taryba - sprendžia ypatingus pagalbos teikimo mokiniui atvejus.

V. PAGALBOS GAVĖJAI, FORMOS IR RŪŠYS

19. Pagalbos gavėjai gimnazijos mokiniai, pagal poreikį ir tėvai.

20. Pagalbos formos:

20.1. Individualus darbas su mokiniu (gabių mokinių skatinimas bei ruošimas dalyvauti olimpiadose bei konkursuose, darbas su jais; klasės auklėtojų, mokytojų, gimnazijos vadovų pokalbiai, psichologo ir socialinio pedagogo konsultacijos, tyrimai);

20.2. Darbas su grupe - grupinės konsultacijos (psichologo, socialinio pedagogo), klasės valandėlės, ugdymo dalyvių tarpusavio santykių reguliavimas, profesinis konsultavimas bei informavimas, grupinis darbas su gabiais mokiniais, grupiniai psichologiniai ar sociologiniai tyrimai;

20.3. Darbas su mokinio šeima - pagalba sprendžiant problemas, trukdančias vaiko ugdymo(-si) procesui, pasirenkant mokymosi lygius, būsimą profesiją, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir gimnazijos bendradarbiavimo stiprinimas;

20.4. Darbas su gimnazijos bendruomene - saugios aplinkos kūrimas ir palaikymas, savivaldos aktyvinimas;

20.5. Darbas su socialiniais partneriais.

21. Pagalbos teikimo rūšys:

21.1. Konsultavimas (mokinio, mokinių grupės, mokytojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) siekiant padėti išsiaiškinti ir suprasti tai, kas vyksta jų gyvenimo ir mokymosi erdvėje, padedant mokytis, naujai elgtis, geriau pažinti save ar pasirinkti profesiją;

21.2. Ugdymo diferencijavimas mokiniui ir mokinių grupei, siekiant sudaryti palankias sąlygas tiek gabių, tiek mokymosi problemų turinčių mokinių ugdymui;

21.3. Socialinių ir gyvenimo įgūdžių formavimas - ugdomas gebėjimas priimti sprendimus ir spręsti problemas, kūrybiškai ir kritiškai mąstyti, bendrauti, pažinti save, elgtis visuomenėje priimtinais būdais, valdyti emocijas, sveikos gyvensenos įgūdžiai;

- 21.4. Elgesio korekcija, socialiai priimtino elgesio modeliavimas;
- 21.5. Nusikalstamumo, gimnazijos nelankymo, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo, savižudybių, ŽIV/AIDS, prievartos, smurto ir teisės pažeidimų prevencija;
- 21.6. Pagalbos komandos telkimas gimnazijoje (esant reikalui, pasitelkiant šeimą bei socialinius partnerius), siekiant sėkmingai spręsti mokinių problemas.

VI. RYŠIAI TARP PEDAGOGINĖS IR PSICHOLOGINĖS PAGALBOS TEIKIMO LYGMENŲ

22. Ryšiai tarp pagalbos vaikui lygmenų mokykloje palaikomi bendradarbiavimo pagrindu.

23. Gimnazija palaiko ryšius ir su ne gimnazijoje esančiomis pagalbos vaikui institucijomis: vaiko teisių tarnyba, pedagoginės ir psichologinės pagalbos tarnyba, nepilnamečių reikalų inspekcija, kitomis instancijomis.

24. Visais atvejais, esant sudėtingiems, ypač socialinės raidos sutrikimams, visi struktūroje nurodyti lygmenys bendradarbiauja su kitomis institucijomis, besirūpinančiomis vaikais.
